

Utlåtande från sakkunniga
22-09-04

Institutionen för rättssociologi

Utvärdering av utbildning avseende enstaka kurser i rättssociologi på kandidatnivå och kandidatprogram i kriminologi: Utlåtande från sakkunniga

Uppdrag och sakkunniggrupp

Sakkunniggruppen (se sammansättning nedan) har haft i uppdrag att utifrån Lunds universitets gemensamma kriterier för kvalitetssäkring och med stöd av Samhällsvetenskapliga fakultetens anvisningar och instruktioner¹ utvärdera vid Samhällsvetenskapliga fakulteten. I uppdraget ingår att lyfta lärandemiljöns och utbildningens/utbildningarnas styrkor, utmaningar och utvecklingsmöjligheter.

Inför utvärderingen gavs de sakkunniga tillgång till en LU-Box med ett stort antal dokument från fakulteten och institutionen, inklusive institutionens självvärdering och en inläga från studenterna/doktoranderna.

Den 13 juni 2022 genomfördes ett platsbesök (se program i bilaga).

Följande personer har ingått i sakkunniggruppen:

- Docent Annika Staaf, Malmö Universitet (ordf.)
- Professor Sara Stendahl, Göteborgs universitet
- Professor emerita Liv Finstad, Oslo universitet

Utbildningarnas främsta styrkor och utmaningar, samt sakkunniggruppens reflektioner och rekommendationer

Vårt yttrande har tematiserats utifrån de elva kriterier som Lunds universitet har tagit fram i gällande mall för kvalitetsutveckling. Mallen bygger i sin tur på teorier om Constructive alignment med referenser till Biggs och Tang (2011). Eftersom vi utvärderar två olika utbildningsinriktningar behöver vi tydliggöra hur vårt yttrande är konstruerat. Vi inleder därför samtliga kriterier i vårt yttrande med de synpunkter vi har avseende de fristående kurserna i rättssociologi på kandidatnivå för att därefter övergå till kandidatprogrammet i kriminologi. I de fall våra iakttagelser av de båda utbildningarna korresponderar framgår detta och i de fall vårt yttrande enbart gäller den ena av utbildningsinriktningarna kommer även det att tydligt framgå. Därefter

¹ Arbetsdokument inför pilotutvärderingar: "Anvisningar och rutiner för utbildningsutvärdering med externa sakkunniga vid Samhällsvetenskapliga fakulteten", version 2018-11-16, samt "Utbildningsutvärdering vid Samhällsvetenskapliga fakulteten: Instruktioner till sakkunniga", version 2018-11-28.

avslutas vårt yttrande med en gemensam och sammanfattande skrivning avseende de rekommendationer vi vill ge institutionen.

Vi tolkar utvärderingsuppdraget i delar som en avstämning av till vilken grad som den utvärderade miljön arbetar i enlighet med fakultetens riktlinjer och i samklang med denna pedagogiska skolbildning. Vi har inte uppfattat det som att uppdraget sträcker sig till att också utvärdera de pedagogiska val som gjorts av Fakulteten.

1. Att de faktiska studieresultaten motsvarar lärandemål och examensmål

Det primära underlaget för denna del av utvärderingen utgörs av examensbeskrivningen för filosofie kandidatexamina, kursplaner, betygsmallar, mallen för bedömning av lärande- och examensmoment samt de självvärderingar vi har tagit del av. Vi tolkar här, för båda utbildningarna, utvärderingen av huruvida *de faktiska studieresultaten motsvarar lärandemål och examensmål* som inriktat mot institutionens förmåga att formulera väl avvägda kursplaner och lärandemål med syfte att stärka studenternas förutsättningar och förmåga att ta till sig kunskap. Målet är att innehållet i utbildningen och studieresultaten ska anses motsvara det som beskrivs i lärandemål och examensmål.

Institutionen erbjuder fristående kurser i ämnet rättssociologi i tre nivåer som, i kombination med andra fristående kurser, kan leda till en filosofie kandidatexamen med huvudområde rättssociologi. Det är en unik utbildning i en svensk kontext som enbart erbjuds vid Lunds universitet

Kandidatutbildningen omfattar tre terminers studier (90 hp) uppdelade på tre kurser som progressivt bygger på och förutsätter varandra: grundkurs, fortsättningskurs och fördjupningskurs. Vissa av dessa kurser ges på både helfart och halvfart, några ges både på plats och på distans. Utbildningsspråk är svenska. Institutionen erbjuder därutöver också följande fristående kurser: en introduktionskurs (grundnivå, 10 hp, engelska), en kurs med inriktning på Barnkonventionen (grundnivå, 7,5 hp, svenska) samt en kurs i arbetslivspraktik (fördjupningsnivå, 30 hp, svenska). Nedan kommer fokus vara på de kurser som sammantaget ger en kandidatexamen i ämnet rättssociologi. Vi ser dock positivt på det bredare kursutbudet som berikar ämnet och öppnar upp för att det blir åtkomligt för fler studenter också från andra samhällsvetenskapliga inriktningar. Vi återkommer till kursen i arbetslivspraktik under rubrik 5 och frågor som berör kursutbudet i sin helhet under rubrik 3. Kursutbudet på kandidatnivå (RÅS) har tre distinkta nivåer med tydlig ansats till progression mellan dessa, något som markeras i kursplanerna. I de olika delarna i kursplanerna kan följande lyftas fram i relation till rubrikerna *lärandemål, examination och betyg*.

Lärandemålen: I fakultetens kursplanemall markeras att det är upp till institutionerna att välja huruvida man vill arbeta fullt ut med det som kallas aktiva verb (men också att det finns pedagogisk forskning som bejakar detta). Institutionen har valt att inte inta en entydig linje i frågan. Kursplanerna blandar således metoder för hur lärandemålen formuleras både mellan och inom kursplanerna. Detta är en typ av strategiskt val som hade kunnat lyftas upp och förklaras på institutionsnivå.

Examination: I underlaget för utvärderingen finns vad som får uppfattas som ett påbörjat arbete med att följa upp hur kursernas olika lärandemål förankras i litteratur, föreläsningar och examinationer. Det hade varit intressant att se mallarna ifyllda och därmed kunna följa implementeringen av lärandemål ner i läromoment och examinering. Med nuvarande underlag kan vi konstatera att institutionen tycks ha ett pågående och aktivt intresse för det pedagogiska arbetet och där den framtagna mallen förhoppningsvis kan berika det arbetet och det kollegiala samtalet. I övrigt konstateras att kursernas kursplaner skiljer sig åt och ger olika typer av information

om examinationsmoment, det kan till exempel framgå om examinationen är individuell eller i grupp (men inte alltid). Generellt är beskrivningarna av examinationsformerna svepande snarare än beskrivande. Exempel på frågor som lämnas obesvarade kan vara: Hur omfattande är olika inlämningsuppgifter? Hur går den muntliga examinationen till? Hur fördelas poäng mellan olika examinationer inom en kurs? Är alla examinationsmoment graderade? Hur bedöms kriteriet självständig om man arbetar i grupp? Eventuellt återfinns sådan mer specificerad information i studiehandledning eller kursguider, men dessa har vi inte tagit del av.

Betyg: Alla fristående kurser som utgör nödvändiga byggstenar i en kandidatexamen i rättssociologi har graderade betyg. De finns olika sorters feedback där betyg ofta beskrivs som att de fyller funktionen att ge en summerande återkoppling. Det tycks dock inte som att institutionen prioriterat arbetet att skapa tydliga distinktioner mellan vad som är kunskap på underkänd, godkänd respektive väl godkänd nivå i relation till olika lärandemål. Formuleringen att betyget väl godkänd utdelas när lärandemålen uppfyllts väl, är ett exempel på att detta är ett område med utvecklingspotential.

Vi går nu över till kandidatprogrammet i kriminologi som är en 3-årig utdanning med målsettingen å gi studenter kunnskaper om hvordan mennesker og samfunn påvirkes av kriminalitet og tiltak mot kriminalitet. Fra et sosiologisk perspektiv belyses kriminelle livsstiler, vold, kriminalitetsofre og frykt for kriminalitet, økonomisk kriminalitet, straff- og behandlingstiltak, politi og rettsvesen. Fra et rettssosiologisk perspektiv belyses f.eks. hvilke funksjoner normer og rettsregler har i familien, i skolen, på arbeidsplassen og i samfunnet; hvilke forhold som fører til at nye lover lages eller at gjeldende lover reformeres, samt om lover får tiltenkte virkninger. Programmet leder til en filosofie kandidatexamen i kriminologi med spesialisering enten i rettssosiologi eller sosiologi. Kandidatexamen kvalifiserer til videre studier på avansert nivå innen rettssosiologi og sosiologi.

Termin	Innehåll
1	SOCA74 Sociologi: Kriminologi 30 hp
2	RÄSA03 Rättsociologi: Grundkurs 30 hp
3	SOCA83 Sociologi: Fortsättningskurs i kriminologi 30 hp, eller RÄSA23 Rättsociologi: Rättsociologisk fortsättningskurs 30 hp,
4	RÄSA34 Straffrätt för samhällsvetare 15 hp, samt Valbar kurs som ger perspektiv på det kriminologiska fältet: t.ex. Genus, Psykologi, Socialt arbete, Hållbar utveckling, Mänskliga rättigheter 15 hp
5	KRIA36 Arbetlivspraktik 30 hp eller Utlandsstudier 30 hp eller Valfri kurs 30 hp
6	SOCC01 + SOCK10/RÄSK02 Examensarbete inom huvudområde för kandidatexamen 30 hp

Kriminologiprogrammet ved Lunds universitet har eksistert siden 2009. Det er stor søkning til kriminologiprogrammet, og økningen har vært jevnt stigende de siste årene både i totaltall og førstehåndssøkende. Programmet er det mest søkte kriminologiprogrammet i Sverige, og er en av Sveriges mest populære samfunnsvitenskapelige utdannelser. Det finnes 5 andre bachelorutdanninger i kriminologi i Skandinavia.

Ved *Stockholms Universitet* tilbys kriminologiutdanningen av Kriminologiske Institutionen. Dette programmet retter seg til den som er interessert i kriminalitet og straff og vil arbeide med å kartlegge og analysere kriminalitet, utsatthet for kriminalitet og samfunnets reaksjoner på kriminalitet. Programmet omfatter 120 hp kriminologi og 60 hp valgfrie kurs med mulighet til 30 hp praksis på termin 6. Det gis ingen kurs i juss. Programmet utdanner til å arbeide som kvalifisert og selvstendig utreder eller analytiker i bedrifter, myndigheter eller organisasjoner eller til å fortsette med studier på avansert nivå.²

Ved *Malmö universitet* tilbys kriminologiprogrammet av Institutionen för kriminologi ved Fakulteten för hälsa och samhälle. Utdanningen retter seg til den som er interessert i å arbeide med spørsmål som omhandler kriminalitet, utsatthet, misbruk og psykisk uhelse. Det er bare obligatoriske kurs på programmet. Det gis ikke kurs i juss. Programmet gir grunnleggende teoretiske og metodologiske kunnskaper for å forstå årsakene til hvorfor mennesker begår kriminalitet og utsettes for kriminalitet. Utdannelsen er i hovedsak teoretisk, men den teoretiske kunnskapen kobles tydelig til ulike praktiske anvendelsesområder. Utdannelsen gir en konkret forberedelse til arbeidslivet.³

Kriminologiprogrammet ved *Örebro universitet* gis på Institutionen för juridik, psykologi och socialt arbete. Programmet tilbyr utdanning i å kartlegge, analysere og forebygge kriminalitet og utrygghet, analysere hvorfor dette oppstår, samt lede planleggingen, gjennomføringen og evalueringen av det som foreslås for å minske problemene. Straff-, sosial- og forvaltningsrett inngår i programmet, samt en valgfri termin der man f.eks. kan velge å gjennomføre praksis eller studere utenlands.⁴

Högskolan i Gävle tilbyr et kandidatprogram i utredningskriminologi. Utdanningen gjennomføres som fjernundervisning på heltid med noen samlinger i Gävle. Programmet hovedområde er kriminologi. Det legges spesiell vekt på kvantitative og kvalitative metoder for å kvalifisere til arbeid med planlegging,- evaluering-, analyse- og andre utredningsoppgaver om ulike aspekter ved kriminalitet. Utdanningen omfatter også å analysere og forstå ulike typer av kriminologiske data, skrive og analysere rapporter og kunne forstå og forklare kriminaliteten og samfunnets tiltak mot kriminalitet. Utdanningen kvalifiserer for arbeid med konkrete planerings-, evaluerings-, analyse- og andre utredningsoppgaver innen myndigheter som politi, lokale kriminalitetsforebyggende råd, kriminalomsorgen, sosialtjenesten, kommuner, landsting og også private bedrifter som arbeider med ulike aspekter rundt bevoktning og sikkerhet. Utdanningen kvalifiserer også for videre studier på masternivå.⁵

I Norge er det *Institutt for kriminologi og rettsosiologi* ved Juridisk fakultet, Universitetet i Oslo, som tilbyr bachelorprogrammet i kriminologi. Programmets tema er kriminalitet, kontroll og samfunn. Studentene får kunnskap om de

² <https://www.su.se/sok-kurser-och-program/skrik-1.480671?open-collapse-boxes=program-detail>

³ <https://mau.se/sok-utbildning/program/vgkrk/#00Z9VM-OHMI23Q5G3OQ6>

⁴ <https://www.oru.se/utbildning/program/kriminologiprogrammet/>

⁵ <https://www.hig.se/Ext/Sv/Utbildning/Program/Programsidor/Grundniva/Kandidatprogram-i-utredningskriminologi-180-hp.html>

grunnleggende sidene ved det registrerte kriminalitetsbildet og kontrollsystemets virkemåter, blir kjent med ulike historiske og teoretiske perspektiver og lærer å benytte dem for å forstå kriminalitet og kontroll i samtiden. Studentene lærer å forholde seg faglig til de store dilemmaene i vår tid. Kurs i strafferett inngår. Studentene har mulighet til å velge valgfrie kurs eller utenlandsstudier i termin 5. Kriminologi gir varierte jobbmuligheter, f.eks. innenfor politi, påtalemyndighet, kriminalomsorg, rusomsorg, ideelle organisasjoner, og med undervisning og forskning. Etter å ha fullført bachelorprogrammet er det mulig å gå videre til masterprogrammet i kriminologi eller rettssosiologi.⁶

I Danmark finnes det bare et masterprogram i kriminologi ved Aalborg universitet, som tilbys ved Institut for Sociologi og Socialt Arbejde.⁷

Styrkor

Institutionen arbeider aktivt og engasert med pedagogikken for både utdanningene. Underlaget gir ingen anledning til å ifrågasette at studieresultatene motsvarer lærandemål og eksamensmål. Vi konstaterer at institusjonen arbeider medvetet med utformningen av kursplaner, lærandemål og examinationer for å oppnå konstruktiv tilpassning mellom disse. Underlaget tyder på at arbeidet tas på allvar og at institusjonen gir sine medarbeidere støtte i form av retningslinjer og ulike typer av oppfølgende prosesser. Vi instemmer i at institusjonens relative litenhet og lærerlagets engagemang skaper gode forutsetninger for å opprettholde et kollegialt og ständigt pågående arbeid med å utvikle utdanningen i emnet.

För kandidatprogrammet i kriminologi kan tilläggas att programmets styrke, som följer av at det drives av to institusjoner, er at det gir bred kompetanse innen det kriminologiske området med spisskompetanse i sosiologi eller rettssosiologi. Samarbeidet om kriminologiprogrammet framstår som solid, og erfaringsutvekslingen mellom de to institusjonene er godt forankret både formelt og uformelt. På programmets hjemmeside formidles det at kriminologiprogrammet ikke er en yrkesutdanning, men gir samfunnsvitenskapelig kompetanse i å arbeide med utredninger, evalueringer og analyser med fokus på kriminalitet, straff, lov og rett.⁸ Programmet har ambisjon om tydelig progresjon både innen og mellom ulike delkurs og mellom ulike kursnivåer. Dette avspeiles i de ulike eksaminasjonsformene. Selvevalueringen både i 2019 og 2022 oppsummerer at det i hovedsak er samsvar mellom studieresultat og programmets ulike eksamens- og læringsmål.

Utmaning

Det pedagogiske arbeidet som ligger inbæddet i å aktivt og kontinuerlig arbeide med *constructive alignment* krever tid utover det som må legges på innholdet i undervisningen (se også nedenfor under rubrik 3). Konkret krever et hållbart ambitiöst pedagogisk kvalitetsarbeid at det grundas i utforming av tidsfordelingsmodeller og i lærernes tjensteplanering. I den mån det saknas ressurser finns behov av tydlige prioriteringer på institusjons-/fakultetsnivå. I sammenhengen kan det dessutom vara viktig å understreke verdien av å lære, på vitenskapelig grunn, fortsatt bør kunna prøve, velge og utvikle nye former for sitt pedagogiske arbeid. Det gemensamma

⁶ <https://www.uio.no/studier/program/kriminologi/hvorfor-velge/>

⁷ <https://www.aau.dk/uddannelser/kandidat/kriminologi>

⁸ <https://www.soclaw.lu.se/utbildning/kandidatprogram-i-kriminologi/karriar-eller-fortsatta-studier>

pedagogiska ramverket får ikke bli en tvångströja. Det kan vara en utmaning för varje institution att göra en rimlig avvägning mellan dessa olika intressen.

För kriminologiprogrammet vill vi även påpeka att programidentiteten – noe som også ble nevnt under plassbesøket av studentrepresentanten for kriminologiprogrammet – er at kriminologiprogrammet i Lund er en teoretisk utdanning. Dette er en viktig grunn til at studenter velger nettopp dette kriminologiprogrammet. At programmet gir en bred teoretisk kompetanse innen kriminologi er en styrke, men framheves også som en utfordring, fordi kompetansen kan være vanskelig å omsette i praktisk kunnskap i arbeidslivet.

Selvevalueringen identifiserer også utfordringer mellom termin én (grunnkurs i sosiologi) og termin to (grunnkurs i rettssosiologi). Programstudentene ønsker mer kriminologi særlig på grunnkurset i rettssosiologi. På plassbesøket kom det fram at kriminologistudentene ikke er like «blanke» kunnskapsmessig som rettssosiologistudenter som tar grunnkurs i rettssosiologi som første fag.

Et neste utviklingsområde er å gi konstruktiv og utførlig feedback til studenter på skriftlige oppgaver (omtales som tentamen i selvevalueringen). Dette er tidkrevende, og utfordringen er å finne effektive og formålstjenlige former for tilbakemelding. Det påpekes at dette i hovedsak er et strukturelt problem koblet til undervisningsressurser.

Rekommendationer

Det finns generellt utvecklingspotential i arbeidet med att konstruktivt anpassa lärandemål, kursplaner mm. Dessa rekommendationer gäller för såväl fristående kurser inom rättssociologi som inom kandidatprogrammet i kriminologi.

Vad gäller kriminologiprogrammet kan vi tillägga följande punkter: *Arbeidslivsrelevans*: Studiets arbeidslivsrelevans belyses særlig i forbindelse med KRIA Arbeidslivspraktik i termin 5, og studenter som gjennomfører dette kurset får et bedre innblikk i hvordan teoretisk kunnskap kan omsettes i praksis. Vi anser at Kriminologiprogrammets arbeidslivsrelevans på en informativ måte formidles til studentene via lenken <https://www.lu.se/lubas/i-uoh-lu-SGKRI#career>. «Stark koppling till arbetsmarknaden» og «Praktik i Sverige eller utomlands» orienterer om koblingen mellom studier og senere arbeid, og gir en nokså offensiv framstilling av kriminologistudiets arbeidslivsrelevans.

Spørsmålet er imidlertid hvordan arbeidslivsrelevansen kreativt kan utvikles i løpet av hele studieforløpet samtidig som det oppfyller akademisk kvalitet. Tar f.eks. arbeidskravene i løpet av undervisningen og eksamensoppgavene hensyn til at de kan anerkjennes både som vitenskapelig tekst og eksempelvis en utredning? I et slikt kreativt utviklingsarbeid er det en klar fordel å samarbeide med alumnier. Ved å ha en mer målrettet kontakt med alumnier får kriminologiprogrammet bedre forutsetninger til å «ta pulsen på arbeidslivet».

Ett problem i denne sammenhengen er imidlertid at institusjonene har utfordringer når det gjelder å holde kontakten med alumnier, selv om ulike initiativer er tatt for å bedre situasjonen. Det er å håpe at det planlagte tiltaket – en LinkedIn konto – kan utgjøre en forskjell. Det er forståelig at unge mennesker er bekymret for hva de kan bli etter fullført kandidateksamen. Studentene har dessuten ulike bakgrunner og forutsetninger. På plassbesøket formidlet flere lærere at de aktivt og muntlig gir informasjon til studenter som f.eks. er usikre på om de får arbeid. Når studentene likevel etterlyser mer informasjon om arbeidslivsrelevans, tyder det om at det trengs

en enda mer eksplisitt kommunikasjon om «hva man kan bli» som kriminolog. I programplanen angis det at kandidateksamen kvalifiserer til videre studier på avansert nivå innen retts sosiologi og sosiologi. Bør programplanen også inneholde en kort beskrivelse av hva en kandidateksamen kvalifiserer til når man ikke fortsetter med studier på avansert nivå? Riktignok informeres det på hjemmesiden om hvilken kompetanse en kandidateksamen i kriminologi gir, men kanskje bør det poengteres at det er to veier å gå etter fullført kandidateksamen: Fortsatte studier eller ut i arbeidslivet. Motsvarande mer intensifiserte kontakter med alumner og representanter från arbeidslivet skulle troligen vara positiva, om än inte lika nödvändiga, för de fristående kurserna i rättssociologi.

Studenter med ulik kunnskapsinteresse og kunnskapsforutsetninger: Overgangen mellom termin én og termin to innebærer utfordringer, slik det er nevnt over. Et framtidig tiltak er å dele studentene inn etter kunnskapsinteresse på seminarene. Dette kan være et fornuftig tiltak, som bør evalueres underveis.

2. Att utbildningen sätter studenters/doktoranders lärande i fokus

Den gemensamma pedagogiska plattformen ställer krav på ett aktivt och konkret arbete med att utveckla former för att stödja studenterna i deras läroprocess. I enlighet med teorier om *constructive alignment* är det av avgörande betydelse att engagera studenterna i sitt eget lärande. Det är tydligt av underlaget att institutionen har vilja och ambition att utveckla detta moment i utbildningen men också att det är en pedagogik som är tidskrävande och möjligtvis inte möjlig att genomföra i nuläget. I övrigt finns i självvärderingen tecken på att utbildningen präglas av ett arbete med att utveckla olika examinationsformer, men som noterades under rubrik 1 (ovan) är det inte ett arbete som (ännu) gett fullt avtryck i kursplanerna, men som eventuellt tydliggörs i annat material. I övrigt väljer vi att ta upp frågor om samarbete med biblioteket och arbetet med att skapa enhetliga kursplattformar under rubrik 7, arbetet med kursutvärderingar under rubrik 3 och 8, arbetet med personalplanering under rubrik 4.

Styrkor

Det återkommer i självvärderingen att institutionens primära styrka finns i personalen vid båda utbildningsinriktningarna. Platsbesöket bekräftade intrycket att det finns ett stort engagemang och hög ambitionsnivå hos såväl lärare/forskare som hos den administrativa personalen. Dessutom finns ett gott samarbete mellan personalgrupper med fokus på studenterna och utbildningen. Institutionens storlek är både en styrka och en svaghet, men i detta sammanhang primärt en styrka.

Båda utbildningarna har et tydelig fokus på studentenes læring. Dette vises i kursplanen og i institusjonenes samarbeid med støttefunksjoner som SI-mentorer, studieveiledere, bibliotek og administrasjon. Kursvurderinger gjennomføres for hvert kurs, og for kriminologiprogrammet som helhet ved hver programslett. Rutinene for kursvurdering er omarbeidet fra vårterminen 2022, og studentene møter nå samme rutiner og maler på de to institusjonene i de fall undervisningen är uppdelad på olika institutioner, vilket primärt gäller kriminologiprogrammet. Pandemien har ført til at digitale undervisningsformer er utviklet og tatt i bruk, og selvevalueringen peker på at dette har bidratt til bedre kapasitet når det gjelder å møte den enkelte students behov.

Utmaning

I självvärderingen informeras vi om olika strukturella utmaningar som vi oppfatar forsvårar en utveckling av det studentcentrerade lärande givet tillgängliga resurser, vilket gäller båda studentgrupperna. Till exempel lyfter institutionen stora studentgrupper, varierande gruppstorlekar mellan olika år, ökat antal studenter med

særskilte behov og økede krav på lærerledd tid. Generellt speglar underlaget en utveckling där det över tid ställs ökade krav på institutionen utan motsvarande tillskott i resurser. I den mån det finns hinder mot att fortsatt utveckla pedagogiken i linje mot ett större inslag av studentcentrerat lärande oppfatar vi det alltså primärt som en resursfråga. För båda utbildningarna beskriver selvevalueringen at begrensede veiledningsressurser gjør at man ikke alltid kan tilby studentene å gjennomføre individuelle eksamensarbeider. I retningslinjene for eksamensarbeider heter det at veiledning kan skje individuelt eller i gruppe. Under plassbesøket ble det opplyst at noen ansatte driver gruppeveiledning, andre gjør det ikke. Det er en fordel om institusjonssamtalen rundt ulike måter å gjennomføre veiledning på blir tydeligere og mer organisert.

För kandidatprogrammet i kriminologi anges att man tar in 85 studenter hver høst och det er vanskelig å forutsi hvor mange studenter som velger hvilken spesialisering. Det er derfor en utfordring å skulle planlegge for veiledning, særlig på kandidatnivå, og studentene får ikke alltid mulighet til å skrive individuelle eksamensoppgaver. Dessuten kan det være vanskelig å finne sensorer med matchende faglige interesser.

Rekommendationer

Det är grundläggande att värna en fortsatt god arbeidsmiljø for personal och studenter. Det är angeläget att ansvaret att prioritera mellom ulike i sig värdefulla intressen inte ofreflekterat delegeras ner till ett ansvar som faller på enskilda lærere. Dette sagt finns också gode förutsättningar att tydeligere kommunisera det pedagogiske arbeide som beskrivs i sjålvvårdingen ner i kursplaner och kursguider for såvål de fristående kurserna som kandidatprogrammet i kriminologi.

En generell erfaring for institusjoner med høye ambisjoner og begrensede undervisnings- og veiledningsressurser er nødvendigheten å være kreative innenfor gitte økonomiske rammer. Vår anbefaling handler om å prøve ut tiltak som både kan være pedagogisk fornuftige og som utnytter ressurser på en mer hensiktsmessig måte, ved å se nærmere på erfaringer bl.a. fra IKRS og kriminologiprogrammet ved Aalborg universitet. Erfaringer f.eks. fra bachelorprogrammet ved IKRS viser at gruppeveiledning både har pedagogiske og ressursmessige fordeler.⁹ På kriminologiprogrammet i Aalborg arbeider studentene i stor utstrekning i grupper under hele studieløpet, noe som begrunnes med pedagogiske fordeler.¹⁰ Selv om dette er et masterprogram, er det likevel relevante erfaringer for et kandidatprogram. En modell som åven fristående kurser inom råttsociologi kan vara betjånta av att undersöka eventuella vinster med.

Plassbesøket ga informasjon om at det er delte meninger blant studentene når det gjelder individuelt og gruppebasert oppgave- og eksamensarbeid. Enkelte studenter er motstandere av gruppeoppgaver fordi de oppfatter at det bare er noen som gjør arbeidet, mens andre tar rollen som gratispassasjerer. Til dette kan det innvendes at gruppearbeid og samarbeid er en vanlig arbeidsform i det ordinære arbeidslivet, og at det er en fordel for studiets arbeidslivsrelevans at det finnes muligheter til å samarbeide i grupper. Verdien av slikt samarbeid må kommuniseres tydelig. Tydelige forventninger til hva det krever av studentene kan forebygge at noen blir – eller oppfattes som – gratispassasjerer i gruppesamarbeid.

⁹ Også på masterprogrammene i kriminologi og rettsociologi ved IKRS er det mulighet for gruppeveiledning av individuelle oppgaver, dette i tillegg til individuell veiledning.

¹⁰ <https://www.aau.dk/uddannelser/bachelor/gruppe-og-projektarbejde/gruppearbejde>

Når det gjelder veiledningskapasitet, sier retningslinjene at eksamensarbeid i hovedsak skal utføres med veiledning fra disputerte lærere som har gjennomgått høyskolepedagogisk utdanning som omfatter utdanning i oppgaveveiledning. Dette er en klart strengere praksis enn den som praktiseres f.eks. ved IKRS i Oslo. Der er det vanlig og ønskelig at ph.d.-stipendiater veileder både på bachelor- og masternivå, samtidig som de oppfordres til parallelt å gjennomføre meritterende kurs i universitetspedagogikk. En annen fordel er at ph.d.-stipendiater har vitenskapelig spisskompetanse som tilrettelegger for at de kan kobles til studenter med tilsvarende temamessig innretning. Retningslinjene angir at veiledning i *hovedsak* skal utføres av disputerte lærere. Gitt den nåværende veiledningskapasiteten kan et tiltak være å foreslå overfor fakultetet at det er nødvendig å utnytte denne fleksibiliteten, slik at ph.d.-stipendiater kan veilede examensarbeiden. Även för fristående kurser inom rättsociologi (RÄSKO2) bör eventuella vinster med att utvidga antalet handledande lärare vid examensarbeten inom rättsociologi så att även doktorander kan utföra sådana uppdrag undersökas.

För kandidatprogrammet i kriminologi anser vi det av betydelse med ett godt samarbeid mellom KUF (Kriminologernas universitetsförening) og de to samarbeidende institusjonene opprätthålls, noe KUF på sine hjemmesider formidler at det er. Foreningens tilbyr gjesteforelesninger, informasjon om studier og framtidig arbeidsliv, ulike sosiale aktiviteter, og deltar i arbeidet for å forbedre studieprogrammet.

3. Att utbildningen vilar på vetenskaplig och/eller konstnärlig grund samt beprövad erfarenhet

För att en utbildning ska anses vila på vetenskaplig grund ställs krav på både innehåll och form då båda dessa delar av utbildningen ska ha vetenskaplig förankring. Eftersom vetenskapen är under ständig omprövning innebär detta en förväntan på att institutionen ska säkerställa att lärarna har tid och möjlighet att hålla sig á jour med forskningsfronten såväl inom sitt ämne som inom pedagogiken. För att möta kravet på att utbildningen vilar på beprövad erfarenhet krävs att institutionen upprätthåller kontinuerliga processer där den interna kunskapen om kursernas upplägg, innehåll, pedagogik, arbetssätt, organisationsformer m.m. kan tas upp, diskuteras, omprövas, utmanas och förvaltas.

Vi tolkar det som att frågan om huruvida utbildningen vilar på beprövad erfarenhet, sammanfaller med den diskussion vi tar upp under rubrik 8, som handlar om kontinuerlig uppföljning och utveckling av utbildningen. Frågor som rör utbildningens pedagogiska ramverk har kommenterats ovan (under rubrik 1 och 2), frågor som rör läroplanens pedagogiska och vetenskapliga meritering tas upp nedan under rubrik 4. Frågor om värdet av en koppling mellan teori och praktik samlar vi under rubrik 5. Sammantaget gör detta att vi avgränsar kommentarerna under rubrik 3 till att handla om kurslitteratur som sådan och kurslitteraturen i relation till kursplaner och programplan särskilt vad gäller de kurser som bygger en filosofie kandidatexamen i rättsociologi. Vi kommenterar också andra initiativ som kan föra studenterna närmare aktuell och pågående forskning i fältet

Styrka

Kurslitteraturen uppfyller väl kraven på vetenskaplighet på alla fristående kurser i rättsociologi. Den speglar de lärandemål som de olika kurserna anger. Den progression i ämnet som eftersträvas syns i urvalet av litteratur. I kurslitteraturen syns även att lärare/forskare på institutionen prioriterat arbetet med att utveckla läromedel i ämnet. I kursutbudet finns också en kurs med inriktning mot barnkonventionen som tycks spegla en etablerad forskningsinriktning på

institutionen. Det er en styrke at institutionen formår å tilby eit breiare kursutbud som er vel forankrat i pågående forskning. Panoramadagen som gjennomføres under termin två er eit konstruktivt slett å presentere forskningsinriktningar på og därigenom vækka interesse for fortsatta studier og vitenskapelig arbeid samt forskning.

Både kriminologiprogrammet som helhet og de ulike kursene som inngår i programmet bygger på solid vitenskapelig grunn. De to samarbeidende institusjonene har dedikerte, engasjerte og vitenskapelig kompetente ansatte, som er opptatt av å gjøre sitt aller beste med hensyn til undervisning og forskning. Lærerne er aktivt publiserende forskere, og studentene møter lærere som samlet sett representerer teoretisk og metodologisk bredde og variasjon. Dette er et udiskutabelt kvalitetsstempel, og tilrettelegger for at kandidatprogrammet i kriminologi er et studietilbud på høyt faglig nivå.

Utmaning

Under platsbesøk framkom ønskemål om at det skulle vara lättare å ge tidsbegränsade, mycket aktuella, forskningsanknutna fristående kurser. Givet at det ordinarie kursutbudet som inngår i kandidatprogrammet måste planeras noggrant och dess olika delar bygga på varandra och anpassas till flera olika studentgrupper kan det vara svært å kombinera dessa kurser med ønskan at också reagera snabbt på oppkomne fenomen, at fånga in aktuelle debatter, ny forskning, pågående forskning på institutionen osv.

För kandidatprogrammet i kriminologi gäller at selvevalueringen trekker fram at både SOC og RÅS har utfordringer når det gjelder koblingen mellom teori og praksis. Det handler både om å omsette den vitenskapelige kunnskapen studentene tilegner seg til kunnskap som møter kunnskapsbehov for videre forskning og koble teori og praksis for studenter som går videre til arbeidslivet. Det trekkes også fram at det av og til mangler lærere. Institusjonene må derfor bruke midlertidig personale, hvor koblingen til forskning ikke er like tydelig.

Rekommendationer

För de fristående kurserna i rättssociologi gäller at vidhålla det gode arbeid som redan utförs och systematiskt arbeid internt med forskningsanknuten utbildning. Man bör även undersøka om det existerar möjligheter at snabbt ställa om utbildningsutbudet og ge utrymme till nye, aktuelle ämnen där aktive forskere kan ge sine innspel. Studentenes valgfrihet er samtidig lærernes mulighet til å utarbeide nye emner, tilpasset den aktuelle forskningen som gjøres på ulike områder. Til orientering kan det nevnes at en løsning som brukes ved IKRS for å øke fleksibiliteten og lærernes mulighet til å lage nye emner, er å opprette såkalte «heisemner». Dette er emner som tilbys både BA- og MA-studenter, siden programøkonomien ikke bærer at slike kurs bare tilbys BA- eller MA-studenter. Undervisningen er felles, men læringsmålene, arbeidskravene og eksamen er tilpasset de to ulike studienivåene. Kanskje dette er noe man kan vurdere?

För kriminologiprogrammet är utfordringen å koble teori og praksis slik at det blir relevant for studenter som går videre ut i arbeidslivet etter fullført kandidateksamen og hvilke anbefalinger vi har i den forbindelse, er behandlet under pkt. 1. Når det gjelder å koble teori og praksis slik at det blir relevant for studenter som fortsetter studier etter kandidateksamen, tyder selvevalueringen på at institusjonene allerede er kreative, mer om det, se punkt 5 nedan. Selvevalueringen og underlagsmateriale nevner ikke at det gjennomføres en tilsvarende «Panoramadag» på SOC. Hvis SOC ikke har en tilsvarende ordning med Panoramadag som RÅS, bør det gjøres.

4. Att undervisande personal, inklusive handledare, har ändamålsenlig ämnesmässig, høgskolepedagogisk, ämnesdidaktisk och øvrig relevant kompetens, samt att lærarkapasiteten er tillræcklig

Som vi tolkar underlaget (komptenslistan) arbe­tar på rættssociologiske institutionen 12 disputerede lærere/forskere (lektorer, docenter, professorer). Av dessa har flertalet også deltagit i en eller flere høgskolepedagogiske kurser. Tre personer i kollegiet er meriterede lærere i enlighet med Lunds universitets kriterier. En forsvårende faktor er at flere av doktoranderna enbart kan undervise på engelske og kan derfor inte undervise på grundutbildningarna mer en vid enstake tilfællen. Se punkt 2 om examensarbeite og gruppestudier samt svårigheter at finne examinatorer og handledere. Alle doktorander måste dock undervise 20 % av sin tjenst.

Styrke

Personalen har øverlag erforderlig till høg vetenskaplig og pedagogisk kompetens. I lærarlaget finns bred kompetens øver hela fæltet og månge er aktive forskere. Enligt schablon finns viss tid for forskning og kompetensutve­ckling i lærartjænsterne. Lærerne anger under intervjuerna både interesse for pedagogiske spørsmål og pedagogisk kompetanse. I utgangspunktet er lærerkapasiteten god, men det oppstår problemer når flere av lærerne får eksterne forskningsmidler eller fordi nyansettelser tar lang tid.

Utmaning

Det går inte at bedøme av underlaget hur ulike kurser på ulike nivåer bemannes (det vill säga hur kompetensen anvendes). Det finns inte heller något dokument som indikerer at det finns en strategi som svarer på om det finns en plan for bemanning av kursene som, till exempel, tar hæn­syn till hur de meriterede lærarna anvendes bæst i utbildningen eller hur man bæst anvender professorer og docenter? Det er tydelig at institutionen er en arbeidsplats med høg stressnivå. Generelt återges en opplevelse av at tiden inte ræcker till, at timberækningsschablonene er for snæve, alltfør månge nødvendige arbeidsoppgifter osynliggøres og forskning samt forberedelser infør undervisning får gøres på fritiden, osv. Storleken på institutionen er i sig en utmaning, institutionen er sårbar om någon blir sjuk, får forskningsmedel eller av andra skål under kortare eller længre period gør annat. Planeringen kan bli ryckig, det kan bli svært at hitta rætt personal for de oppgifter som behøver gøres.

Generelt for såvæl de fristående kursene som kandidatprogrammet gæller at det er en utfordring å finne balansen mellom undervisning og forskning. Det er till exempe­l forholdsvis få lærere både på RÅS og SOC som underviser. På SOC var det f.eks. 8 lærere som arbeidet på kriminologiprogrammet i 2021. Når noen får eksterne forskningsmidler, må andre overta undervisningsoppgavene. Noen lærere har dessuten svært mye undervisning, og kan derfor ha problemer med å gjennomføre den interne forskningstiden. Studentene berømmer lærernes sterke emnekompetanse og engasjement, men peker samtidig på at noen lærere har større pedagogisk kompetanse enn andre og at pedagogikk er et utviklingsområde.

I intervju med studenter anger de at større tillgang till lærere og lærarledd tid ønskes og at det finns en pedagogisk utve­cklingspotential inom detta område, se punkt 2 om gemensamme oppgifter og handledninger. Såvæl institutions- som fakultetsledningen bør dock vara oppmærksamme på at når man væger tid/resurser på de ulike kursene så får inte utbildningens kvalité sættes på spel.

Rekommendationer

For de samtlige kurser framkommer at den av undervisande personals angivet høge stressnivå er en planerings- og resursfråge som bør genomlyses av framfør allt arbeidsmiljøskål. Vi anser også at det ligger et viktig utviklingspotensial i at lærdommer fra pandemien samles inn, dokumenteres og videreutvikles. Dette er

arbeid som kan imøtekomme studentenes påpekning av at pedagogikk er et utviklingsområde.

Muligheten til vitenskapelig merittering er nært knyttet til motivasjon og trivsel på jobben. Det er heller ikke heldig for et arbeidsmiljø om arbeidsdelingen mellom vitenskapelig ansatte blir for skarp over tid, ved at noen har en utilfredsstillende balanse mellom forskning og undervisning. Forpliktelsen til å gjennomføre forskningsbasert undervisning forutsetter dessuten at man har gode nok arbeidsbetingelser til å gjøre forsknings- og utviklingsarbeid. Det er i lengden en uholdbar situasjon hvis man opplever at forskning blir en salderingspost som må gjøres på fritid og i ferier. Panelet er ikke kjent med hvilke aktuelle og konkrete tiltak fakultetet eventuelt har igangsatt eller planlegger å igangsette for å skape en tilfredsstillende balanse mellom undervisning og forskning, jf. Virksomhetsplanen. Vi er heller ikke kjent med hvilke strukturelle og kulturelle tiltak fakultetet/universitetet eventuelt har gjort og gjør for at ansatte får rammebetingelser og institusjonell støtte til å kvalifisere seg f.eks. til å bli befordrat til professor. Mange norske læresteder har igangsatt ulike mentorprogrammer for at førsteamanuenser og førstelektorer kan kvalifisere seg til å søke opprykk til professor. Et slikt professorkvalifiseringsprogram finnes f.eks. i form av et forpliktende institusjonelt samarbeid mellom Politihøgskolen (PHS), Forsvarets høgskole (FHS) og Kriminalomsorgens høgskole og utdanningscenter (KRUS) i Norge. Professorkvalifiseringsprogrammet er opprettet for å gi faglig støtte og motivasjon til deltakernes forsknings- og publiseringsvirksomhet, for å gi råd om hvordan man kan opparbeide seg kompetanse på de områdene som skal dokumenteres og hvordan man kan organisere og prioritere egne aktiviteter – og hvordan institusjonene og ledere må tilrettelegge for dette. Det legges vekt på å gi tidlig retning og struktur i kvalifiseringsarbeidet. Arbeidet er organisert som gruppebasert veiledning.¹¹ Dersom et slikt vitenskapelig kvalifiseringsprogram ikke allerede finnes ved Lunds universitet, bør det vurderes opprettet.

En viktig verdi i arbeidslivet er forutsigbarhet. Ulike stillingskategorier er tilknyttet ulik fordeling mellom undervisning, forskning og administrasjon, men forskningstiden kan økes hvis man skaffer ekstern forskningsfinansiering. For panelmedlemmet fra Norge framstår det som fremmed at det ikke finnes en permanent ordning for opptjening av sabbatical. I retningslinjene ved UiO står det¹²:

«En fast vitenskapelig ansatt tjener opp ansiennitet til to måneders forsknings- og utdanningstermin pr. tjenesteår når de undervisningsoppgaver og administrative plikter som ordinært hører til stillingen er ivaretatt. Opptjent tid kan benyttes til en forsknings- og utdanningstermin på seks måneder etter tre års tjeneste, eller 12 måneder etter seks års tjeneste.»

OsloMet har denne regelen¹³:

«En fast ansatt i undervisnings- og forskerstilling tjener opp ansiennitet når de undervisningsoppgaver og administrative plikter som ordinært hører til stillingen er ivaretatt. Opptjent ansiennitet kan etter godkjenning av søknad benyttes til en forskningstermin på seks måneder etter tre års tjeneste, eller 12 måneder etter seks års tjeneste.»

¹¹ Dersom SOC og RÄS ønsker å vite mer om dette programmet kan Liv Finstad kontaktes. Det er hun som leder professorkvalifiseringsgruppene ved PHS, FHS og KRUS.

¹² Retningslinjer for tildeling av forsknings- og utdanningstermin ved UiO: <https://www.uio.no/om/regelverk/personal/vitenskapelig/retningslinjer-forsknings-utdanningstermin.html>

¹³ <https://ansatt.oslomet.no/retningslinjer-forskningstermin-hv>

Denne automatiske opptjeningen kommer altså *i tillegg* til den forsknings/FoU-andel som er definert i den enkeltes stilling som professor/førsteamanuensis/førstelektor i Norge. Det er en omforent oppfatning blant vitenskapelig ansatte at ordningen er svært viktig, og at den også kompenserer for noe av det «akademiske husarbeidet» som ikke blir synliggjort og teller i arbeidsplaner og timeregnskap.

I Virksomhetsplanen for samfunnsvitenskapelig fakultet for 2022 heter det at «Lærere ska bedriva aktiv forskning och fakulteten ska långsiktig sträva efter en balans mellom forskning og utbildning». Videre skal pedagogisk og didaktisk utvikling premieres. Når det gjelder undervisning, er det en institusjonell forpliktelse å tilrettelegge for at ansatte kan bli meritterte undervisere/ Qualified Teaching Practitioner. Det framstår ikke like klart for panelet om det også er en institusjonell forpliktelse at ansatte får mulighet til å kvalifisere seg til vitenskapelig toppstilling. Forskning og publisering framstår derimot i stor grad å være et «personlig prosjekt». Under plassbesøket ble det opplyst at det er store forskjeller i ansattes arbeidssituasjon og mulighet til å drive forskning. Det ble også påpekt at mye av grunnen til at det «går rundt» er lydhøre og forståelsesfulle ledere som gjør hva de kan for å håndtere utfordringene til ansattes og institusjonenes beste. Løsninger framstår imidlertid som personavhengige, men årsakene er strukturelle. Hvordan institusjonene håndterer ressursituasjonen innebærer derfor et paradoks: Man løser utfordringene solidarisk, men samtidig blir den samme problematiske ressursituasjonen opprettholdt.

För kandidatprogrammet i kriminologi kan även följande anföras:

Pedagogisk kompetanse: Ved RÄS er det tre ansatte som er meritterte forelesere. Ved SOC er det én. Det er ukjent for panelet hvordan SOC legger til rette for at flere kan kvalifisere seg som meritterte undervisere og om det er noen ved SOC som er i gang med det. Vår prinsipielle holdning er at ansatte som ønsker å kvalifisere seg til Qualified Teaching Practitioner må få rammebetingelser og mulighet til dette.

Balansen mellom pedagogiske oppdrag og forskningsoppdrag: At det er krevende å finne en holdbar balanse mellom undervisning og forskning ble ytterligere understreket under plassbesøket. Det ble bl.a. opplyst at det er problemer med å finne lærere på SOC, og at dette tar mye tid. Sårbarheten gjelder også i viss mån RÄS. Kriminologiprogrammet drives av små miljøer, og det oppstår utfordringer hvis noen blir syke eller har forskningstid/blir frikjøpt fra undervisning med eksterne forskningsmidler.

Spørsmålet blir om det er mulig å finne kreative tiltak som reduserer sårbarheten. Panelet undres derfor på om det er mulig å opprette en personalmessig «reservebuffer» ved å lage en «nordisk pool» av vitenskapelig ansatte, som sier seg interessert i å bistå med undervisning og veiledning når det oppstår akutte eller mer langvarige behov for undervisning og veiledning, enten det skjer ved fysisk tilstedeværelse på institusjonene eller digitalt. Et slikt tiltak kan være positivt for kriminologiprogrammet i Lund, men også for de andre kriminologiutdanningene i Norden.

Da denne ideen ble nevnt på plassbesøket, ble det påpekt at lønnsforskjellene i Norden kan bli et problem, siden svenske lønninger er klart lavere enn f.eks. norske. Imidlertid er det ikke sikkert at dette blir et avgjørende problem hvis f.eks. vitenskapelig personell i Norge arbeider en begrenset tid på kriminologiprogrammet i Lund; de vil likevel ha sin faste lønn, slik det er vanlig hvis man har en bistilling. I tillegg til å løse et personalproblem, vil slik lærerutveksling komme miljøene til gode i form av nye faglige impulser og nettverk.

5. Att utbildningen ska vara relevant för studenterna och doktoranderna samt svara mot samhällets behov

Den utbildning i rättssociologi som ges via institutionens fristående kurser kan läggas till grund för en generell filosofie kandidatexamen. Det är en utbildning som följer Högskoleförordningens krav på examensmål och den ger studenterna akademiska kunskaper, färdigheter och förhållningssätt som har ett generellt värde närmast oavsett vart studenterna tar vägen efter studierna. Fakulteten har på ett förtjänstfullt sätt lyft fram värdet av generella kompetenser. Givet utbildningens teoretiska karaktär är det vår bedömning att *utbildningens relevans för studenterna och den grad i vilken den svarar mot samhällets behov* står i direkt relation till i vilken grad den vilar på vetenskaplig grund samt beprövad erfarenhet (se ovan punkten 3). Detta sagt, anordnar institutionen för att svara upp mot studenternas oro för tiden efter studierna, en rad olika aktiviteter: Man bjuder in alumner, man anordnar något som kallas ”arbetsliv på gång” och man har också utvecklat en praktikkurs (30 hp, fördjupningsnivå).

Styrka

De fristående kurserna i rättssociologi vilar på vetenskaplig grund (rubrik 3) och beprövad erfarenhet (rubrik 4) och de ger studenterna fördjupad ämneskompetens i rättssociologi och därutöver även den sorts generella akademisk kompetens som vi vet har stor betydelse för möjligheten att få ett kvalificerat arbete efter studierna. Det är spännande att se att institutionen valt att utveckla en kurs i Arbetslivspraktik.

För kriminologiprogrammet kan vi i selvevalueringen utläsa at studentene i hovedsak er fornøyd med utdannelsen, og at studenter på kandidatprogrammet i kriminologi i stor grad får jobb. Dette vitner om at utdannelsen forbereder studentene både til videre studier og til arbeidsmarkedet.

Utmaning

Det är intressant att notera att kursen i arbetslivspraktik så tydligt beskrivs som ett sätt att möta studenternas önskan att komma närmare arbetslivet under studietiden. Vi uppfattar det som att institutionen gör en (alltför) skarp uppdelning mellan de teoretiska kurserna och praktikkursen. Något som förstärks av att studenterna till exempel själva ansvarar för att hitta praktikplats, att det saknas litteraturlista för denna kurs, även om studenterna själva har att upprätta en sådan i samråd med handledare och slutligen att man enbart använder betyggrunderna U och G. Samtidigt finns en strävan i de teoretiska kurserna att fånga upp teori omsatt i praktik, till exempel genom rättegångsbesök och analyser av tv-serier som ska ge inblick i fängelsemiljön. Vi tror det finns stor potential i att minska motsättningarna mellan teori och praktik och forskning och utbildning där praktikkursen hade kunnat bli en plattform för samverkan med aktörer utanför universitetet men också med andra institutioner på Lunds universitet med liknande intressen.

För kriminologiprogrammet knytter seg utfordringene særlig til studentenes ønske om flere praktiske innslag i undervisningen. En annen utfordring er å få representative kursvurderinger, siden svarprosenten i dag er lav, og holde kontakten med alumner. Programmet *har* allerede mange praksisorienterte elementer – men det er nødvendig å tydeliggjøre de praktiske elementene og deres relevans.

Rekommendationer

Att för de fristående kurserna i rättssociologi bättre ta vara på praktikkursen som ett aktivt läromoment som brygger över till såväl teoretiska studier, forskning och samverkan.

Vi anbefaler også institusjonen å inkludere nok føregåande års studentvurderingar, liksom den aktuelle som er bilagd, i det material som tilhøandehølls externa utvurderare sÅ att studenters egne Åsikter om kursers og utbildningens relevans kan studeras. I anslutning till detta kan vi Åven nÅmna att avseende punkt 6 nedan om studenters innflytande det År interessant att Åven ta del av hur institusjonen har hanterat og følgt opp studenters Åsikter og vilka ÅtgÅrder man har vidtagit gjennom Åren. Se <https://www.uio.no/foransatte/arbeidsstotte/sta/kvalitetssystem/mn/periodisk-programevaluering/prosedyrebeskrivelse.html#4> for inspirasjon.

Se Åven de kommentarer som finns under punkt 1 avseende kriminologiprogrammet.

6. Att studenterna og doktoranderna har innflytande i planering, gjennomfÅrende og oppfÅlning av utbildningen

Styrka

Det finns formella strukturer pÅ plass som ska sÅkerstÅlla studentrepresentasjon i viktiga organ og institusjonen arbeitar kontinuerligt med kursutvurderingar og kursrapporter. Selvevalueringen oppsummerer at studenterna har mulighet til innflytelse gjennom flere kanaler, bÅde formelle og uformelle. De ulike kursene har kursombud, og studentene har mulighet til Å delta i styrings- og ledergruppe, samt i kvalitetsdialoger som gjennomfÅres Årlig pÅ fakultetet. I tillegg spiller studieveilederne en sentral rolle. Det finns en sterk studentfÅrening for sÅvÅl studenter inom fristÅende kurser i rettsociologi som sÅvÅl og i synnerhet studenter pÅ kriminologiprogrammet dÅr KUF har en viktig rolle bÅde som bindeledd mellom studenter og institusjon og mellom studentene.

PÅ kandidatprogrammet i kriminologi finns Åven en programkoordinator som utgÅr lenken mellom studenter og programpersonal, og ogsÅ mellom institusjonene.

Utmaning

Det noteras att sÅvÅl institusjonen som studentrepresentanter uttrykker visst missmod vad gÅller kontinuitet, svarsfrekvens og Återkoppling frÅ studenternas sida. FrÅ studenterna finns Åven en antydning om att studenternas innspel inte leder till reellt innflytande utan, mÅjligtviss, i bÅsta fall, till en opplevelse av innflytande. For dette kvalitetskriterium pÅpekes det igen at svarprosenten pÅ kursvurderinger er lav. I tillegg er det et problem Å fÅ studentrepresentanter i ulike organer. Det ser imidlertid ut til Å vÅre en oppfatning blant en del studenter at studentenes synspunkter og kursevalueringer ikke betyr noe. Det er ikke tilfelle. LÅrerne bÅr derfor enda mer aktivt understreke hvor viktig det er at studentene sier sine meninger om studieprogrammet og deltar aktivt, og hvor viktig det er Å bidra i kursevalueringer.

PÅ plassbesÅket formidlet for Åvrig studentrepresentanten fra kriminologiprogrammet at studentene Ånsker «framoverskuende evalueringer», og ikke bare bli bedt om Å evaluere undervisning og veiledning som allerede er gjennomfÅrt. Dette anser vi som et viktig innspill for SOC og RÅS Å ta med seg videre. Kursevalueringer tas ogsÅ opp under overskriften «GjennomstrÅmming» i pkt 8 i denne rapport.

Rekommendationer

Vad gÅller sÅvÅl de fristÅende kursene i rettsociologi som kriminologiprogrammet ter sig studenternes *mulighet* til innflytelse og konkret pÅvirkning som tillrÅckligt god bÅde nÅr det gjelder deltakelse i formelle organer og uformelt. For kriminologistudenterna gÅller dette Åven i fÅrhÅllande till SOC. Panelet vil framheve KUFs betydningsfulle rolle nÅr det gjelder studentdeltakelse og -pÅvirkning for

programstudenterna. Det kan vara en mera framkomlig väg att nå bättre representation av studenter och större antal ifyllda kursvärderingsunderlag.

7. Att en ändamålsenlig och för alla tillgänglig studie- och lärandemiljö med välfungerande stödverksamhet föreligger

Vi uppfattar studie- och lärandemiljön som dels fysisk (t ex lokaler) dels digital (t ex läroplattformar) dels servicebaserad (t ex hälsa, olika typer av rådgivning, bibliotek). Institutionen är en central del av denna lärandemiljö, men studenterna är antagna vid Lunds universitet vilket innebär att också universitetsgemensamma resurser betraktas som del av lärandemiljön. I denna utvärdering är det tillgången till gemensamma resurser som kommenteras inte kvalitén på dessa resurser. Frågor om hur jämställdhet, likabehandling och hållbar utveckling integreras i utbildningen kommenteras nedan under rubrik 10 och 11, med dessa är också viktiga perspektiv att ha med i en kommentar om studenternas studie- och lärandemiljö och kommenteras därför också under denna rubrik.

Styrka

Det finns ett pågående arbete med att förbättra den digitala lärandemiljön för såväl studenter på fristående kurser som på kriminologiprogrammet. Det ska bli lättare för studenterna att hitta information, lättare att känna igen sig. Arbetet med kursplattformarna är ett uttryck för detta. Det finns en erkänd styrka i institusjonenes studievägledning och samarbetet med biblioteket får goda vitsord, bl.a. får opplæring i akademisk skrivning, emnesøk og referanseteknikk, og kontaktbibliotekarene deltar på programmets personalmøte.

Personalet ved kriminologiprogrammet er opptatt av å utvikle alternative eksaminasjonsformer og også møte studenter med ulike behov. I samarbeid med KUF arrangeres det introduksjonsaktiviteter for programstudenter i starten av studieforløpet, samt oppstartsarrangement der programmet, personalet og opplegget presenteres.

Utmaning

De fysiske lokalerna är vackra och centralt belägna men omoderna och beskrivs av institutionen själv som en utmaning. I relation till studenterna finns en strävan efter större enhetlighet i rutiner och kommunikation något som ska öka tillgänglighet, tydlighet, förutsebarhet. Samtidigt finns en strävan efter att möta varje enskild student med dennes specifika förutsättningar och behov, något som driver mot mångfald och flexibilitet. I detta finns en utmaning och en potentiell intressekonflikt som kan behöva balanseras och göras transparent. Det noteras att det finns olika typer av stöd och service till studenterna och en stark vilja från institutionen att svara upp mot detta men också att studenternas efterfrågan är större än tillgängliga resurser (gäller både på institutionsnivå och central nivå). Tilgangen til støttevirksomheten som er felles for hele universitetet er begrenset, og har et stort utviklingspotensial. Et økende antall studenter har behov for pedagogisk og annen støtte. Dette er behov som man ikke har ressurser til å imøtekomme, og er derfor avhengig av universitetets øvrige støttevirksomheter.

På plassbesøket ble det nevnt av studentrepresentanten for kriminologiprogrammet at studentene kanskje ikke alltid vet at det er mye støtte å få.

Rekommendationer

För de fristående kurserna i rättssociologi vill vi enbart ge institutionen rådet att fortsätta sitt arbete med att ge anpassade stöd- och serviceinsatser till studenter, men inser att detta snarare är en generell resursfråga för fakulteten och central universitetsledning.

För kriminologiprogrammet explicit gäller att man ikke inte brukt SI-mentorer på aktuelle kurs/program de senaste årene, men man er i gang med å forsøke å få dette i gang igjen. Dette er et tiltak panelet støtter. Erfaringer tilsier at ved å bruke noen som er nærmere student erfaringen, kan dynamikken og diskusjonen forbedres, og det blir gjerne mindre problematisk for studentene å stille «dumme spørsmål».

8. Att en kontinuerlig oppfølging og utvekkling av utbildningen sker

För att utbildningen ska kunna vila på beprövd erfarenhet (rubrik 3) krävs ett kontinuerligt institutionsbaserat arbete med oppfølging og utvekkling. Att studenterna förvänts vara delaktiga i detta arbete återspeglas av kommentarerna ovan (rubrik 6) där också arbetet med kursutvärderingar synliggörs.

Styrka

Institutionen utför ett till synes kontinuerligt, möjligtvis över tid intensifiserat, arbete med att förvalta lärarnas og administratörernas erfarenheter og kunskaper kring utbildningen i stort vilket gynnar också de fristående kurserna i rettsociologi. Vi noterar förekomsten av formella reguljære avstämningssprosesser kring kursutvärderingar og kursrapporter, avstämningssmøten, arbeidsplatstræffer, lærarmøten og årlige pedagogiske bokslut. Åven prosesserna kring framtagandet av den sjålvvådering som er del av denna utvådering har tagits tillvara og har utformats som en prosess som bygger på deltagande og refleksjon frå berørda anstålda og studenterna.

För kriminologiprogrammet gäller særskilt att både på RÅS og SOC er det en gjennomtenkt og tydelig struktur for det pedagogiske utviklingsarbeidet. Programmet har en ledergruppe – en leder, en lærerrepresentant for rettsososiologi og sosiologi, samt suppleanter. Dessuten skal to studentrepresentanter samt suppleanter for disse inngå i ledergruppen. Ledergruppen møtes to ganger pr. termin, samt ved en institusjonsfelles dag pr. år. Koordinatoren har dessuten møte med studierådet fire ganger i året. Etter hvert møte gir koordinatoren tilbakemelding direkte både til berørt kurs og til ledergruppen.

Utmaning

Inkluderande og tidskråvande prosesser bygger förväntningar på resultat i linje med de slutsatser som framkommit för att arbeidet att delta i låndgen ska oppfattas som meningsfullt.

En generell utfordring för såvål fristående kurser som program er manglende kontinuitet når lærere slutter eller er midlertidige. Ofte er det vanskelig å finne tid til å omsette et dokumentert behov i praksis. Den lave svarprosenten på kursvurderinger risikerer å gi et feilaktig bilde av hva som er viktig for videreutviklingen av kurs. Det trekkes imidlertid fram at den jevnlige kontakten mellom lærere/koordinator, administrativt personell og studieveilederne er minst like viktig for å fange opp studentenes synspunkter.

Rekommendationer

För kriminologiprogrammet, men åven i delar de fristående kurserna i rettsociologi gäller att knapphet på tid til å omsette dokumenterte behov i praksis er knyttet til ressursituasjonen, og vi henvisar til anbefalinger i pkt. 4.

Under plassbesøket ble det opplyst at det ikke finnes formelle/skriftlige retningslinjer for hva en kursansvarlig skal gjøre. På SOC har man snakket om å lage slike retningslinjer. Dette anbefales, siden tydelige retningslinjer klargjør ansvar og plikter for det pedagogiske utviklingsarbeidet, legger til rette for at ansatte håndterer oppgaver mer enhetlig og skaper bedre forutsetninger for at det pedagogiske utviklingsarbeidet blir et kollektivt prosjekt. Dessuten vil mer av det akademiske husarbeidet synliggjøres.

Gjennomstrømming på kriminologiprogrammet

Tall over gjennomstrømming viser at mange studenter ikke fullfører kandidatstudiet i kriminologi. I evalueringen av programmet i 2019 heter det at «En del av forklaring till den låga genomströmmingen til examen är att en del studenter inte tar ut sin examen.» Konklusjonen fra 2019-evalueringen er at gjennomstrømmingen fra opptak på programmet til eksamen bør undersøkes nærmere. Panelet har ikke fått materiale som belyser hvordan dette problemet eventuelt er undersøkt nærmere etter 2019. Det er følgelig mye man ikke vet om programstudentenes studieatferd og situasjon. Hvorfor tar de ikke eksamen? Svarte ikke forventningene til studieopplegget? Har de ikke tid til å fullføre fordi de har jobb ved siden av studiet som tar for mye tid? Handler det om manglende faglig selvtilit?

Vi vil understreke viktigheten av å innhente og systematisere kunnskap om frafallet, ved å undersøke studentenes forkunnskaper, forventninger og forutsetninger for å gjennomføre hele studieprogrammet. Det ideelle er å innhente kunnskap direkte fra studenter som ikke fullfører kandidatutdannelsen. En slik systematisk kunnskapsinnhenting er imidlertid ressurskrevende. Men selv når ressursene er knappe, er det mulig f.eks. å spørre i kursevalueringene om studentene planlegger å fortsette studiet eller hvorfor de eventuelt tenker på å slutte. Slik kunnskap forutsetter imidlertid en klart større svarprosent på kursevalueringer enn den man har for tiden, noe som gjør at vi oppfordrer RÅS og SOC til å utforske hvordan det er mulig å få høyere svarprosent og mer representative kursevalueringer. Det er f.eks. en vanlig erfaring at få studenter svarer på nettskjema. Det å innhente representative kursevalueringer er et ressurs spørsmål, men noe kan kanskje gjøres uten at det trengs så mye ekstra ressurser ved å la seg inspirere av hvordan andre institusjoner har håndtert dette problemet. Ved Universitetet i Oslo finnes det f.eks. en «verktøykasse for studentevaluering» som angir hvilke evalueringsformer som kan tenkes å fungere godt på studentgrupper av ulik størrelse.¹⁴ Representative studentevalueringer er viktig for læring og strategisk planlegging.

Et annet forhold som representative kursevalueringer kan tenkes å bidra til, er tidligere og bedre oversikt over om hvor mange studenter som kommer til å velge enten sosiologi eller kriminologi som innretning på kandidatoppgaven. Selvevalueringen påpeker at uforutsigbarheten med hensyn til hvor mange som velger hvilken spesialisering, gjør det vanskelig å planlegge, særlig når det gjelder veiledningsressurser. Også tanker om hvilken fordypning de kan tenke seg å velge kan være et «standardspørsmål» i forbindelse med (utvalgte) kursevalueringer, slik at SOC og RÅS får en viss informasjon på et tidligere tidspunkt enn i dag om hvor mange som tenker å velge hvilken spesialisering. En annen løsning, men som fjerner all valgfrihet, er å bestemme at SOC har X antall plasser og RÅS har X antall plasser. Det siste vil vi nødig anbefale siden valgfrihet er et gode.

9. Att internationalisering och internationella perspektiv främjas i utbildningen

Styrka

Generellt för de två utbildningarna gäller att kurslitteraturen, olika gästföreläsningar från internationella forskare och internationella/komparativa utblickar i kursinnehållet säkrar främjandet av internationella perspektiv i utbildningen. För såväl fristående kurser i rättssociologi (RÅSA40) som kriminologiprogrammet (KRIA36) noteras att muligheter för utlandsopphold, vilket är förtjänstfullt.

Utmaningar

¹⁴ <https://www.uio.no/for-ansatte/arbeidssotte/sta/kvalitetssystem/verktoykasse/>

För de fristående kurserna ser vi att dessa perspektiv är relativt väl tillgodosedda och behöver således enbart bevakas så att de inte reduceras i betydelse.

För kriminologiprogrammet är det en utfordring för kurser på RÄS som gis på engelsk å finne relevant litteratur og eksempler for svensk kontekst. Siden en del av personale bare kan undervise på engelsk, kan det føre til av noen lærere alltid holder bestemte kurs.

Rekommendationer

För de fristående kurserna, se ovan rekommendation och nedan om utlandsvistelser. För kandidatprogrammet i kriminologi opplyses vi om i selvevalueringen at det ikke er mange studenter som velger utenlandsopphold. Panelet har ikke kunnskap om kriminologiprogrammet ønsker at flere studenter skal gjennomføre utenlandsopphold, men vanligvis anses dette for å ha en god akademisk verdi. På denne bakgrunnen anbefales det at kriminologiprogrammet gir bedre informasjon om utenlandsstudier. På hjemmesiden under den klikkbare lenken «Nyfiken på programmet – Vanlige spørsmål» er ett av spørsmålene «Kan jeg åka utomlands inom programmet?» Svaret er knapt: «På termin 5 finns möjligheter till praktikperiod eller utlandsstudier.» Under «Redan kriminologistudent – Vanliga frågor» er det ingen spørsmål og svar om utenlandsstudier. Informasjonen ellers er generell: «Inom ramen för Kriminologiprogrammet finns mycket goda möjlighet att åka utomlands och studera en termin. Man kan åka iväg på utbyten inom eller utanför Europa och läsa kurser inom det kriminologiska området eller i andra valfria ämnen som kompletterar utbildningen.» Vi kan heller ikke finne informasjon på hjemmesiden om hvilke utenlandske universiteter LU har inngått samarbeid med – for slike avtaler finnes vel? Dersom det er et ønske om at studenter drar på utenlandsopphold trengs det informasjon og tilrettelegging. Til sammenligning har IKRS formelle avtaler med 15 universiteter internasjonalt og i Norden, og det gis god praktisk informasjon om utenlandsstudier på hjemmesiden til det norske kandidatprogrammet.¹⁵ Men kanskje er det slik at slik informasjon antas dekket opp gjennom de utenlandsavtaler som Lunds Universitet har?¹⁶ Uansett er det rimelig å anta at kriminologistudenter vil ha nytte av helt konkret informasjon om utenlandske læresteder der det er spesielt relevant for kriminologistudenter å søke seg til.

Situationen vid de fristående kurserna i rättssociologi är liknande, det finns en möjlighet till utlandsvistelse under termin 3 och kanske kan rekommendationerna ovan för kriminologiprogrammet kunna inspirera till nya grepp och ökad valfrihet även för denna kurs?

10. Att jämställdhets- och likabehandlingsperspektiv integreras i utbildningen

Styrka

Generellt för de två utbildningarna gäller att mot bakgrund av beskrivningarna av kurserna och med kunnskap om kurslitteraturen kan antas att dessa perspektiv redan är integrerade i utbildningen, men det finns inga explicita lärandemål som synliggör en sådan ansats. Det er stor bevissthet om betydningen av likestilling og likebehandling både på RÄS og SOC. Begge institusjoner har i lengre tid arbeidet for å få en jevn kjønnsfordeling ved nyrekruttering, noe man har oppnådd.

Utmaningar

Perspektiver på likestilling og likebehandling bør integreres tydeligere i utdannelsen. Det er også en utfordring å skaffe datamaskiner og gi teknisk opplæring til studenter som ikke har datamaskin og datakunnskap dette fra før, noe som er nødvendig for å bruke Inspira.

Rekommendationer

¹⁵ <https://www.uio.no/studier/program/kriminologi/utlandet/>

¹⁶ <https://www.sam.lu.se/internationella-mojligheter>

Å integrera perspektiver på likestilling och likebehandling tydligare i utbildningen är en utmaning för många studieprogrammer, noe som tilsier at pedagogisk utvikling på dette område vil tjene på erfaringsutveksling mellom studieprogrammer og utdanningsinstitusjoner. Om avsikten är att integrera dessa perspektiv i utbildningen bör de, där så är lämpligt, göras till explicit del av lärandemålen, föras in kursplaner(na) och examineras.

Et likestillingsperspektiv vi savner, er problematisering av kjønnsbalansen i studentgruppen. H2021 var till exempel 20 % av søkerne til kriminologiprogrammet menn, og de utgjorde ca. 18 % av de som ble tatt opp på programmet. Denne skjeve kjønnsfordelingen er omtrent den samme som f.eks. på kriminologiprogrammet ved Universitetet i Oslo, så kjønnsbalansen er ikke enestående for kriminologiprogrammet i Lund. Man kan spørre seg om hva denne skjeve kjønnsfordelingen skyldes – og det bør man gjøre. Generelt sett er kjønnsmanifold noe man etterstreber, også når det gjelder utdanning. Et nærliggende forhold å peke på som kan ha konsekvenser for rekrutteringen, er betydningen av rollemodeller. Er det kjønnsbalanse blant lærerne som møter de ferske studentene først, på orienteringsmøter og de innledende kursene? Siden man har lykket godt i å få kjønnsbalanse ved nyrekruttering er dette kanskje ikke et problem? Men også studenter og tidligere studenter er relevante rollemodeller for unge mennesker som orienterer seg i ulike utdanningstilbud. Under «Möt våra studenter och alumner» på hjemmesiden finner man intervjuer med tre kvinner og en mann som har valgt kandidatprogrammet i kriminologi.¹⁷ Kanskje bør man ikke bare lage flere intervjuer – særlig med ferdigutdannede, for å illustrere kriminologiprogrammets arbeidslivsrelevans, men også tilstrebe kjønnsbalanse blant dem som blir intervjuet. Det er ikke heldig om det skapes inntrykk av at retts sosiologi och kriminologi er «jentefag». Kjønnsbalansen på utbildningarna bør derfor problematiseres, og man bør utforske hva som kan gjøres på kort og lengre sikt.

11. Att ämnesrelevanta perspektiv i hållbar utveckling främjas i utbildningen

Styrka

Generellt för de två utbildningarna gäller att det mot bakgrund av beskrivningarna av kurserna och med kunskap om kurslitteraturen kan antas att dessa perspektiv redan är integrerade i utbildningen, men det finns inga explicita lärandemål som synliggör en sådan ansats. Selvevalueringen oppsummerer även at dette oppfylles i en viss grad, men at det finnes utviklingspotensial.

Utmaningar

Selv om en styrke er at en stor del av undervisningen fokuserer på sosial holdbarhet, er utfordringen både at dette ikke kommuniseres tydelig til studentene og at holdbarhet i et miljøperspektiv mangler.

Rekommendationer

Om det finns en vilja och avsikt att integrera dessa perspektiv i utbildningen bör de, där så är lämpligt, göras till del av lärandemålen, föras in kursplaner(na) och examineras.

Sammanfattande synpunkter och rekommendationer

Följande styrkor har kunnat återfinnas inom såväl de fristående kurserna inom retts sosiologi på kandidatnivå som kandidatprogrammet inom kriminologi: högt

¹⁷ <https://www.lu.se/lubas/i-uoh-lu-SGKRI#testimonials>

söktryck, relativ studentnöjdhet i aktuell utvärdering och en acceptabel genomströmning på de fristående kurserna, dock något lägre för termin 1 under vt21. Däremot är genomströmningen signifikant lägre på kriminologiprogrammet, se kriterium 8 ovan samt sammanfattning nedan. Uppsatsarbetena (som dock inte söktes ut slumpmässigt av expertgruppen, vilket hade varit önskvärt, se ordning för materialredogörelse på mastersnivån) redovisar i allmänhet god måluppfyllelse i relation till utbildningarnas examensmål. Utbildningarna fokuserar i allmänhet på studenternas lärande och det förekommer en variation av undervisnings- och examinationsformer.

Den övergripande bilden av undervisningen inom ämnena rättssociologi och kriminologi är att de ger studenterna goda förutsättningar att nå examensmålen för kandidatexamen. Institutionen är förhållandevis liten vilket innebär utmaningar när det gäller lärarkompetens, men litenheten innebär även styrkor såsom bättre möjligheter till kommunikation och möten i lärarlag och med ledning. Institutionen har valt att erbjuda studenterna möjlighet till praktikkurser under lite skilda terminer. Detta kan ses som ett betydelsefullt bidrag i att hitta lösningar för att stärka kopplingen till praktiken och därmed stärka den "hantverksskicklighet" som ofta efterlyses av verksamhetsfältet, men även av studenterna själva. Precis som för andra akademiska ämnen och utbildningar existerar det utmaningar när det gäller delaktighet och påverkansmöjligheter för såväl studenter som personal. Det finns olika ansatser att hantera detta, liksom strategier, ett arbete bedömargruppen vill ytterligare uppmuntra. Fler specificerade utmaningar och rekommendationer presenteras i anslutning till genomgången av respektive kriterium.

Det är bedömargruppens förhoppning att rapporten skall utgöra ett stöd och en inspiration i det fortsatta kvalitetsarbetet och utvecklingen av utbildningarna.

Det er vår oppfatning at selvevalueringen gir en presis beskrivelse av de viktigste utfordringene framover:

- Att skapa förutsättningar som leder till en balanserad och harmonisk arbetssituation för lärarna är en förutsättning för en långsiktig kvalitetsutveckling av vår verksamhet. Övriga utvecklingsområden som kan relateras till interna faktorer, det vill säga sådana som vi kan råda över själva, är i grunden beroende av en fungerande arbetssituation.
- Ett adekvat och effektivt sätt för feedback till studenterna behöver utvecklas.
- Ett annat område vi ser som ett utvecklingsområde är att skapa förutsättningar för en bättre fungerande kommunikation om undervisningens innehåll med studenterna.
- Hållbar progression mellan kurserna där aktiva forskare har möjlighet att bidra med sina specialkompetenser och att kopplingen mellan teori och praktik förstärks för kandidatprogrammet i kriminologi.
- En bättre fungerande kringverksamhet inklusive mer ändamålsenliga lokaler.
- Ett tydligare hållbarhets, jämlikhets- och likabehandlingsperspektiv.
- Att undersöka orsaken till den relativt låga genomströmningen inom kriminologiprogrammet.

Vi har flere ganger i denne evalueringen anbefalt kriminologiprogrammet å innhente kunnskap og erfaringer fra hvordan andre kriminologiutdanninger håndterer utfordringer som finnes for kriminologiprogrammet i Lund – for mange av utfordringene som er nevnt i denne rapporten er sannsynligvis ikke enestående for kriminologiprogrammet i Lund. Mange av styrkene og utfordringene som beskrives

i selvevalueringen er f.eks. gjenkjennelige for kriminologiprogrammet ved IKRS i Oslo.

Som nevnt er det et godt samarbeid mellom RÄS og SOC. Vi anbefaler imidlertid at samarbeidet utvides til å omfatte de øvrige kriminologiutdanninger i Norden. Kriminologiutdanningene i Norden er alle relativt små akademiske miljøer, og erfaringsutveksling og samarbeid om programutvikling kan komme alle miljøene til gode. Erfaringsutvekslingen kan handle f.eks. om arbeidslivrelevans, kjønnsbalanse i studentgruppen, hybride og digitale læringsformer og andre eksempler på pedagogisk utviklingsarbeid. Et pedagogisk utviklingsarbeid har for øvrig i noe tid vært drevet ved Juridisk fakultet, Universitetet i Oslo i form av CELL, Center on Experiential Legal Learning.¹⁸

Det kan være av særlig interesse for kriminologiprogrammet i Lund å se nærmere på hva Institutt for kriminologi og rettssosiologi gjør for å forberede studentene til å skrive bacheloroppgaven i kriminologi.¹⁹ Etter diverse forundersøkelser ble utfordringen beskrevet slik: «Vi ville lage et opplegg hvor veilederne brukte mindre tid på gjentagende, grunnleggende spørsmål. Opplegget måtte også kunne gjenbrukes, for å gi den nødvendige kontinuiteten.» Resultatet er at studentene har fått en bedre forståelse for akademisk skriving, metode, teorianvendelse og etikk. Fordypningsoppgavene har også blitt bedre.²⁰

Vi antar at Nordisk Samarbeidsråd for Kriminologi²¹ kan være en relevant støttespiller slik at de kriminologiske miljøene som ønsker et nordisk samarbeid kan møtes for å utveksle og utvikle erfaringer og ideer, f.eks. i form av et kontaktseminar der lærermobilitet, forskningsbasert undervisning i kriminologi, arbeidslivrelevans og mange andre temaer av felles interesse kan belyses.

Bilaga: Program för platsbesök

8.30–9.30 Institutions-/programledning

9.45–11.15 Lärarrepresentanter

11.30–12.15 Studenter/doktorander

12.15–13.30 Lunch

13.45–14.30 Studievägledning/utbildningsadministration

14.30–15.00 Visning av lärmiljö och undervisningslokaler

15.00–16.00 Sakkunniggruppen arbetar enskilt

16.00–16.30 Återföring till institutionsledning/motsvarande

¹⁸ <https://www.jus.uio.no/cell/aktuelt/aktuelle-saker/lov-og-lere/>

¹⁹ <https://www.jus.uio.no/cell/aktuelt/aktuelle-saker/2022/undervisning-rodriquez.html>

²⁰ Fordypningsoppgaven ved IKRS er på 20 studiepoeng. Oppgaven skal være på mellom 8 000–12 000 ord.

²¹ <https://www.nsfk.org>